



**Karolinska  
Institutet**

# **Studentcentrerat Lärande - modeller för handledning**

VFU konferensen 2017

Margaretha Forsberg Larm

# Upplägg

- Kunskap och lärande
- Lärandemodeller
- Det goda handledarskapet

# Vi lär oss....

10 %



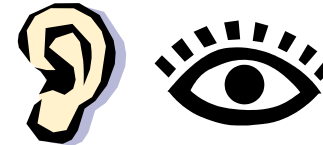
20 %



30 %



50 %



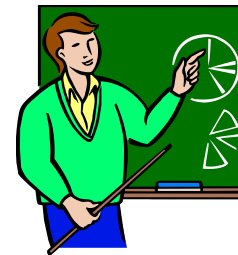
70 %



80 %



95 %



# Olika former av kunskap

- Faktakunskap
  - Förståelsekunskap
  - Färdighetskunskap
  - Förtrogenhetskunskap (tyst kunskap)
-

# Aristoteles kunskapsformer

Episteme (vetenskaplig/ teoretisk kunskap)	Techne (praktisk, produktion, skapande)	Fronesis (etisk kunskap, klokskap)
Veta att	Veta hur	Veta när
Knowledge	Skills	Attitudes

# En meningsskapande process

## Konstruktivistiskt

Människor konstruerar sina föreställningar om världen

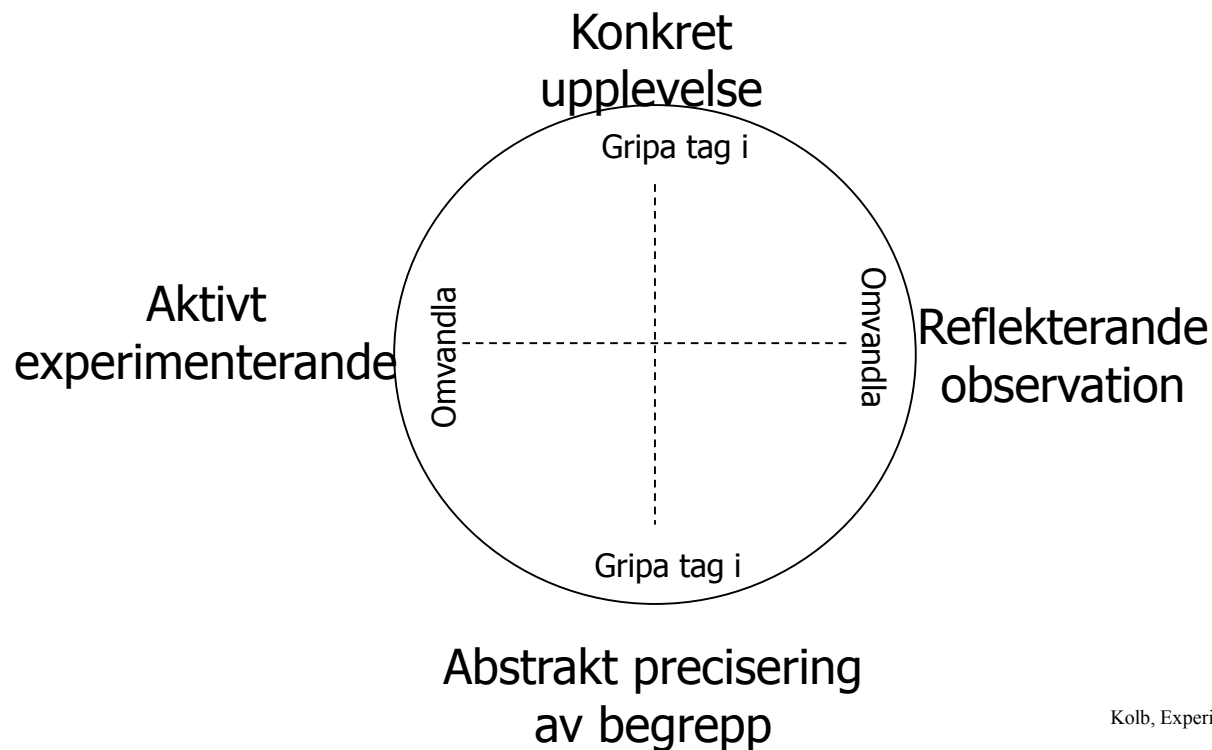
## Interaktionistiskt

Människan konstruerar kunskap i interaktion med omvärlden

Beskriv för varandra en situation där ni har haft en uppfattning som sedan har förändrats när ni har varit med om eller själva klarat av situationen

Diskutera i bikupa

# Erfarenhetsbaserat lärande





# Lärstilar



Konkret  
erfarenhet

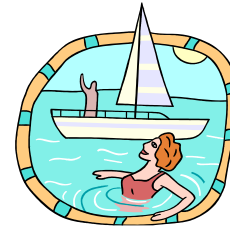
---

*Känner*



Prövande av nytt  
handlande

*Gör*



Observation &  
Reflektion

---

*Ser på*



Meningsbildande  
& Generalisering

*Tänker*

---

# Lärandemål

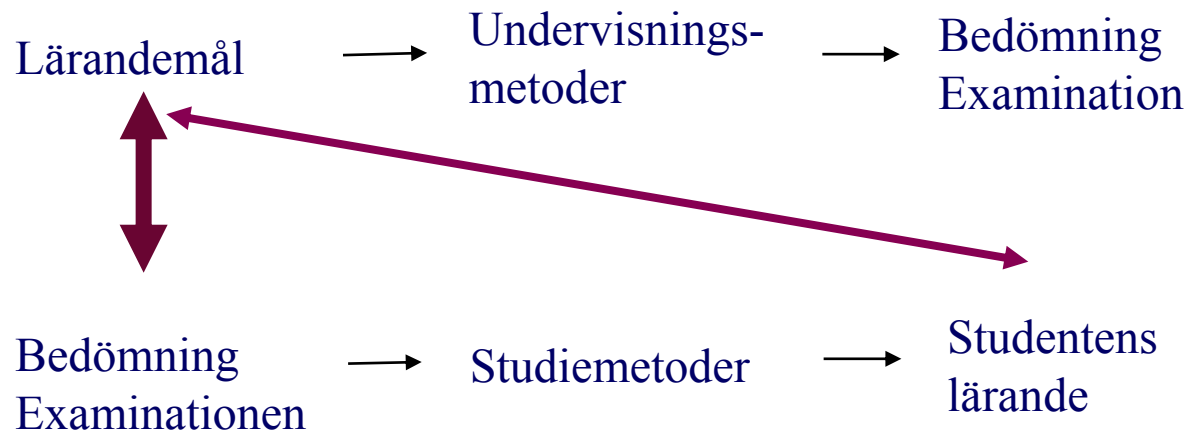
Styrdokument



Personliga



# Backwash effekten



## Beskriv en god lärandesituation som du varit med om

- Fundera och plocka fram några ord som beskriver situationen
  - Varför kategoriserar du den som god?
  - Finns det något gemensamt som är kännetecknande för en god lärandesituation?
  - Diskutera 2-3 personer om era tankar kring detta
-

# Lärandemodeller för handledning

# Handledning, definitioner

- Pedagogisk och relationsrelaterad process med upptäckt, inläring, växande och utveckling

Yrkesmässig handledning, Tveiten

- Konsultation med ett utbildande syfte, praktik genomförs utifrån den handleddes förståelse, (reflekterande handledning)

Handledning och praktisk yrkest teori, Lauvås & Handal

# Handledningens former

- Mästarmodellen – följ mig  
→ Kopiera och bemästra
  - Reflektionsmodellen – begrunda  
→ Erövra insikt
-

# Reflektion - syfte

## Reflection in action

### Att göra erfarenhet till kunskap

teorier vi använder, känslor, tidigare erfarenheter

## Reflection on action

### Utveckla kompetens för praktisk verksamhet

utforska vad hände, varför vi handlade som vi gjorde,  
få en förståelse av situationen

Donald Schön





# Hur ställs frågor som ger reflektion?

- Öppet - Strukturerat
  - 1 minuts fråga – 30 minuters samtal
  - Enskilt – Grupp
  - Enstaka frågor – Triple Jump
  - Ad hoc – Constructive alignment
-

# Reflektion före

- *Mål /förväntningar*
  - vad har du för tankar inför denna period,
  - vad vill du lära

# Reflektion under

- *Medspelare*
    - så här tänker jag, hur tänker du,
    - detta är gjort - vad kan vara lämpligt att gå vidare med
-

## Struktur för avstämning och återkoppling

- arbeta med denna uppgift i ca 30 min då kollar vi hur det har gått och vad som behöver göras mer,
  - jag ska gå dit och kommer tillbaka kl xx
  - då diskuterar vi hur uppgiften genomförts och jag ger dig återkoppling,
-

## Reflektion över utveckling

under de dagar som du och jag har arbetat  
tillsammans har du

- visat på en ökad kunskap om detta,
- tränat på detta och
- utvecklat ett förhållningssätt som ger  
respekt för dig i din kommande profession

---

# Handledningsmodeller

- Situationsbaserad handledning
  - Handledning enligt Triple Jump
  - Peer handledning
  - IPE handledning
-

# Situationsbaserad Handledning

- Utgår från situationer dvs vanligt förekommande vårdaktiviteter som är utmärkande för verksamheten samt de vårdaktiviteter som inte alltid går att planera in
  - Exvis Ankomstsamtal, Bedömning av funktioner, Läkemedelshantering, Information till patienter
  - Information till närstående, Biståndshandläggning
-

# Handledning enligt Triple Jump

- Tre steg som ger progression dvs ökad förståelse från det lilla till det generella

Exvis;

1 - ett möte med **en** person med smärta,

Följdfrågor;

2- är detta smärttillstånd vanligt förekommande

3- är detta smärttillstånd generellt vanligt förekommande för personer med denna sjukdomsbild oavsett ålder, kön, nordiskt land eller resten av världen

---



# Peer Learning

- Två studenter från samma profession som lär tillsammans
  - Arbetar oftast tillsammans med två till fyra till sex patienter fördelade på ett eller flera rum/enheter
  - Planering och prioritering av uppgifter görs öppet och genom dialog
  - Ansvarsfördelningen är tydlig dvs vem av de två som har ansvar för en viss aktivitet/patient
  - Alla aktiviteter är stöd för att uppnå lärandemålen
  - Studenterna utmanas att definiera frågeställningen/uppgiften tydligare, ev läsa på, planera och prioritera förberedelse och genomförandet samt utvärdera resultatet av aktiviteten
-

# Fortsättning studentperspektiv

- Studenterna utvecklar det kliniska resonemanget genom att diskutera med varandra
  - Studenterna lär sig att ge feedback och att få feedback kollegor emellan
  - Studenterna lär sig att arbeta evidensbaserat och att ta ansvar för att lärandemålen nås
  - Studenterna utvecklas professionellt till självständiga blivande kollegor
-

## Handledarens uppgift

- Att identifiera lämpliga, vanligt förekommande aktiviteter som innebär att studenterna kan nå lärandemålen
  - Att stödja studenterna att utveckla sitt självständiga arbetssättet genom att planera när avstämning för den aktuella uppgiften bör ske dvs;
    - i början av VFU - före aktiviteten
    - senare under VFU - i samband med genomförandet
    - mot slutet av VFU - efter aktiviteten
  - Att föreslå lämpliga metoder för reflektion som studenterna själva förbereder utifrån de olika uppgifternas karaktär
    - exvis, tidpunkt under dagen/under veckan
    - Gibb`s reflektionsmodell kan används, loggbok, patientdagbok
-

## Fortsättning handledarens uppgift

- Att för kollegor i verksamheten beskriva det pedagogiska upplägget och ta stöd av dem, gärna vara två handledare som hjälps åt
  - Att vara medveten om att det tar tid i början, första 2-3 passen, innan arbetssättet har funnit sig till rätta både hos handledare och studenter
  - Upptäcka att studenternas frågor ligger på en högre nivå
  - Att som handledare känna att arbetssättet underlättar handledarens arbete och är ett stöd för att utveckla självständiga blivande kollegor
-

## Definition IPE och IPL

**Interprofessionell utbildning** sker när två eller flera professioner *lär med, av och om* varandra för att förbättra samarbetet och kvaliteten i vården.

**Interprofessionellt lärande** uppstår genom interaktion mellan medlemmar av två eller flera professioner. Detta kan vara resultatet av interprofessionell utbildning eller uppstå spontant.

*(CAIPE 2002)*

# Varför IPE?

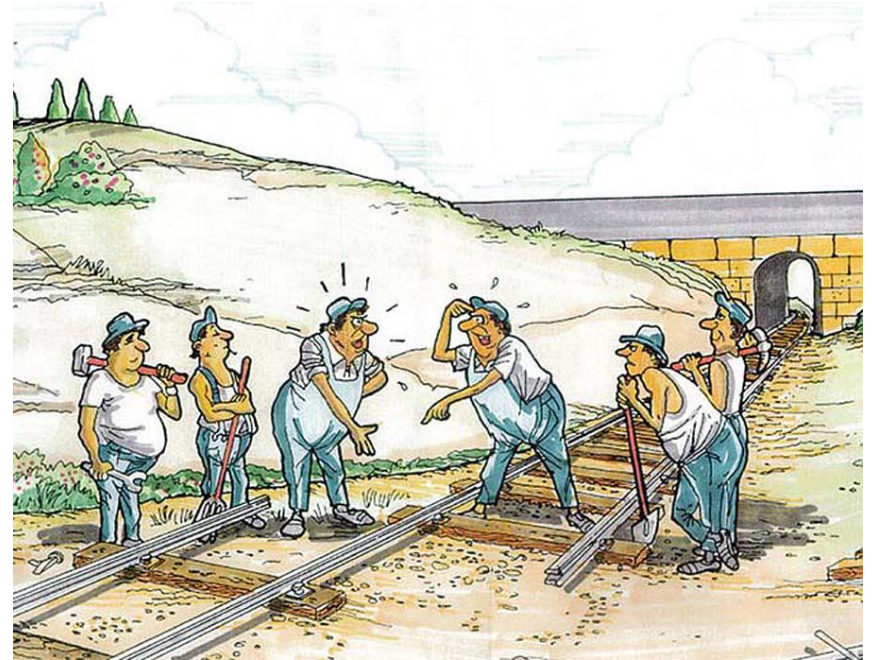
Interprofessionell  
utbildning

Lära att arbeta i  
team

Bättre  
kommunikation

Förbättra  
människors hälsa

# Teamwork



# Det goda handledarskapet

- Ta hjälp av material som finns utarbetat



# Lärandemodell

för verksamhetsintegrerat lärande

STUDENT-  
CENTRERAT

PERSON-  
CENTRERAT

INTER-  
PROFESSIONELLT

Se

[www.cku-sthlm.se](http://www.cku-sthlm.se)

# Centrum för Klinisk Utbildning CKU-KI

## ”verktygslåda” för struktur och kvalitet i VIL

- CKU JoBSSH
- CKU Studerandeprocessen
- CKU Studentenheter med Peer-Learning
- CKU 3VIL
- Pedagogisk fortbildning av lärare / handledare

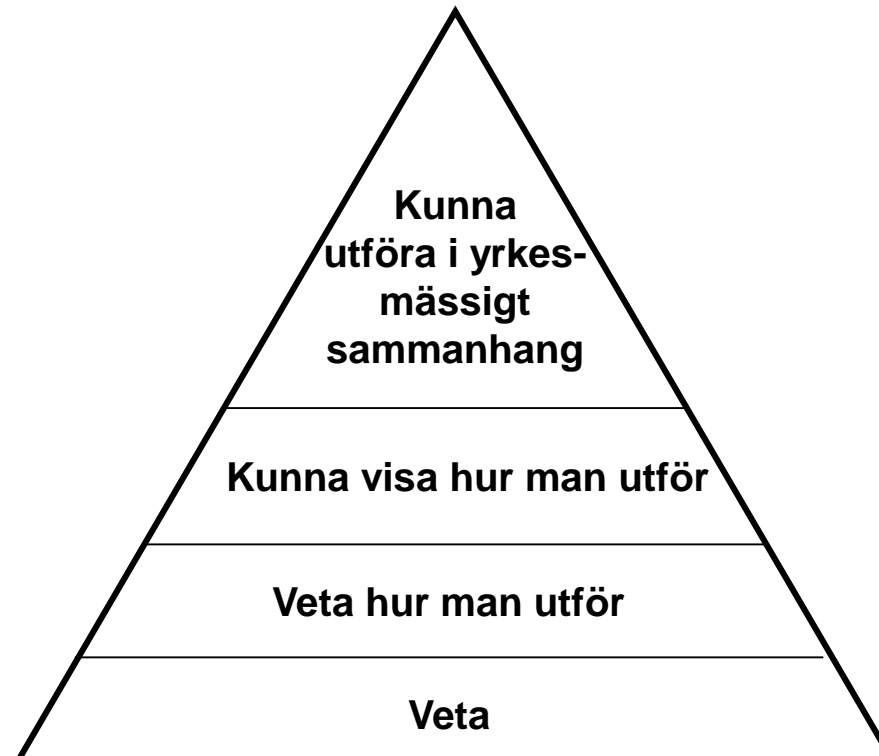


För mer information om kurser och aktiviteter: [www.cku-sthlm.se](http://www.cku-sthlm.se)

---

# Millers pyramid

Miller, Academic Medicine (suppl. Sep) 1990



# Progression i valet av verb

SOLO taxonomin

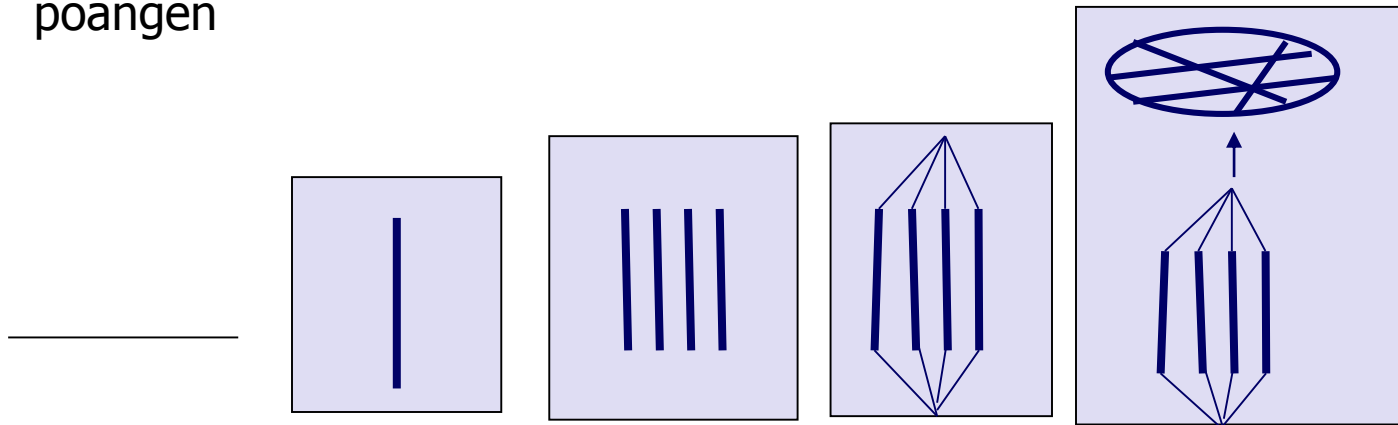


Karolinska  
Institutet

(Biggs & Collins 2011)



Missar poängen



# Forskningsprocessen som metafor för lärandet i VIL

- att formulera frågor/problem
- att nyttja verkligheten som utgångspunkt för lärande (dvs träna att samla in och bearbeta data)
- engagemang och ansvarstagande för det egna arbetet (och gruppens) samt nyfikenhet för att lära och vilja förstå
- att analysera, göra synteser och värdera utifrån relevant teori
- att värdera det egna och andras arbete, att löpande få och ge återkoppling
- utveckla noggrannhet, uthållighet och förmåga att tåla osäkerhet

# För ett lyckat handledarskap

- Skaffa **kunskap** genom att vara förtrogen med kursplan och lärandemål
- Utveckla en **strategi för handledning** och planera aktiviteter som är lämpliga för att uppnå målen
- Välkomna den blivande kollegan och beskriv det **förhållningssätt/värdegrund** som handledningen utgår från

# Frågor?

# Lycka till i det pedagogiska arbetet!